

הבית והעליה פרק עשירי בבא מציעא קיח.

עין משפט
נר מצוה

בב א מ"י פ"ג מהל'
שכנים הל' ח סמנ
עשין סב טו"ש"ע ח"מ ס'י
קסו:

בב ב ג מ"י פ"ט מהל'
שכירות הל' י סמנ
עשין סב טו"ש"ע ח"מ ס'י
שלו סעיף ב:

בב ד מ"י פ"ד מהל'
שכנים הלכה ח סמנ
עשין סב טו"ש"ע ח"מ ס'י
קסה:

בב ה מ"י פ"ג מהל'
מקו ממון הלכה טו
סמנ עשין סב טו"ש"ע ח"מ
ס'י סמנ:

בב ו טו"ש"ע ח"מ סמנ
שלו סעיף ב ופ"ג ג:
בב ז מ"י פ"ד מהל'
שקלים הלכה ה:

בב ח מ"י ש"ס הל' ו:
בב ט מ"י פ"ב מהל'
מדרים הל' יט
טו"ש"ע ח"מ ס'י רע"ב סעיף
יח:

ל מ"י פ"ד מהל' שקלים
הלכה י:

מוסף רש"י

ממרי רשותך. האש
אשר אלה נוסח בו, פארי
אפרע. סוכין בשווקן
(רש"י) (ב"ב צב). בזמן
שאמר לו בעל הבית
נכש עמי היום. דלא
נשכר עמו אלא לניכוס
ועדו כשהגבית המזלצה
אין זו מללכת בעל הבית
וקנאה פועל והוא ינכה לו
משכרו שכן פועל נכוס
ועדו כל שעת הגבחה
(רש"י). אבל אם אמר
לו עשה עמי מלאכה
היום. כל מלאכה שהוא
עושה מללכת בעל הבית
היא וקנאה בעל הבית (שם).
שומרי ספיחי שביעית.
של שעורין לפני העומר
שלא ילקטו העניים (מנחות
99). מנחות. נטילין שברין
מתרומת הלשכה. לפי
שהם הפקר וצריך לשומרן
מפני שהם ומפני העניים
שלא ילקטוהו קודם לעומר
כדי שיהא העומר נא מהם
(מנחות 19).

זמן ב"ד' יום. ומכאן אנו למדים זמן ב"ד לפרוע חובו ולכמה
דברים דהו' ל' יום ורש"י ג נמי אמר לעיל (דף ק"ג). אף לעלמו
אין מחזיר אלא שלשים יום ומיהו לכל נזיקין לא אמר שיהא זמן ב"ד
ל' יום כמו הכא דהא לעיל (דף פ"ג). גבי נשכרה כדו ולא סילקו נפלה

גמלו ולא העמידה ר"מ מחייב בהזיקין
אין זמן ב"ד שלשים יום שם כדמשמע
בהמניח את הכד (ב"ק דף כט). והיינו
טעמא שבשעה קלה יכול להסיר משם:
אמר דהא הגיעוך אין שומעין

ל' אע"ג דמפקיר נזיקו
לאחר נפילת אונס אמרי' בפרק המניח
(שם דף כט). דפטור הכא דאשתמוטי
קא מישתמיט ואינו מפקירו כלאמר
נגמרא: **ליקני** דהא חצרו ב'.
אבל אי לא דר"י ברבי חנינא אמי
ספיר דאין קונה לו אלא היכא דעומד
בזד שדכו לכך כי לא פנינהו לא
דכשאר ליה הגיעוך לא היה אכתי
עומד שם: **באן** בשל חבירו. תימה
למאי דס"ד השתא אמאי צריך לומר
לו טול מה שעשית בשכרך יאמר לא
אמן לך כלום שלא עשית לי כלום:
לעשות בשל' והארהו בשל'

חבירו. [ב] משמע דוקא
לעשות בשל' אז נותן לו שכרו משלם
אבל סתמא לא ותימה א"כ אמאי
אינטריך לשנוי כאן בשל' כאלו בשל
הפקר לישי כאן ששכרו לעשות שלו
כאלו ששכרו סתמא בשל חבירו ואור"י
דמשום הכי לא משני הכי דהא פשיטא
דאם שכרו לעשות בשל חבירו
דשומעים לו אבל הא דמשני לעיל הא
בשל חבירו חידוש הוא דשומעין לו
דהא לא קאי הכי וכן כאן בשל הפקר
חידוש הוא וכן מה שממך לסוף
דבהבטה שומעין לו חידוש הוא דקא
משמע לן דבהבטה בהפקר לא קני:
שומרי ספיחים. פירשתי בסוף
פ' הוה"ב (9) (לעיל דף נח).
מחזורתא

ואי אשמועין הכא הכא שמשקבל עליו אין שומעין לו משום דאית ליה אגרא
גביה אבל הכא דלית ליה אגרא גביה אימא שומעין לו צריכא: אין שומעין
לו: והתניא שומעין לו אמר רב נחמן לא קשיא כאן בשל' כאן חבירו א"ל
(6) רבה לרב נחמן בשל' מ"ט דא"ל אגרא עלך בשל חבירו נמי שכרו עליו דתניא
(7) השוכר את הפועל לעשות בשל' והארהו בשל חבירו נותן לו שכרו
משלם וחוזר ונוטל מבעל הבית מה שהחנה אותו אלא אמר רב
נחמן לא קשיא כאן בשל' כאן בשל הפקר אותיביה רבא לרב נחמן
מציאת פועל לעצמו אימתי בזמן שאמר לו בעל הבית נכש עמי
היום או עדר עמי היום אבל אם אמר לו עשה עמי מלאכה היום
מציאתו לבעל הבית אלא אמר רב נחמן לא קשיא כאן בהגבחה כאן
בהבטה אמר רבה הבטה בהפקר תנאי היא דתנן (8) שומרי ספיחי
שביעית נוטלין שברן מתרומת הלשכה ר' יוסי אומר הרוצה מתגרד
הוא ושומר חנם אמרו לו אתה אומר כן יאין באין משל צבור מאי
לאו בהא קמפלגי דת"ק סבר הבטה בהפקר קני ואי יחיבי ליה אגרא
אין ואי לא לא ורבי יוסי סבר הבטה בהפקר לא קני וכי אולי צבור
ומייתי השתא הוא דקא זכי ביה ומה אתה אומר הכי קאמרי ליה מדברין
לדברינו אין עומר ושתי לחם באין משל צבור אמר רבא לא דכ"ע הבטה
בהפקר קני והכא חיישינן (9) שמא לא ימסרם יפה יפה קמפלגי דרבנן סברי
יהבינן ליה אגרא ואי לא חיישינן שמא לא ימסרם יפה יפה רבי יוסי סבר לא
חיישינן שמא לא ימסרם יפה ומה אתה אומר הכי קאמרי ליה מדברין
לדברינו דחיישינן שמא לא ימסרם יפה יפה אין עומר ושתי לחם באין
אמר דכ"ע הבטה בהפקר לא קני והכא בחיישינן לבעלי זרועות קמפלגי דת"ק
סבר דתקינן רבנן למיתב ליה ארבע זוזי כי היכי דלישמעי בעלי זרועות וליפרשו מיניהו ור' יוסי סבר לא תקינו

ומה

הגיעוך. הם שלך ופנה אותו לעצמן: אין שומעין לו. אם אין זה
רוצה אין קונה לו דבר הפקר או ממנה: **בסנן וקנא**. ללקט לו משל
או מן ההפקר: **טול מה שעשית**. כל מה שלקטת יהא שלך: אין
שומעין לו. אע"ג דכלל דוכתי אית ליה שוה כסף ככסף הכא גבי

פועל כל תלין שכרו כחצי (ויקרא ט)
מאי דלמתי בהדיה משמע: **גב' דליס**
ליה אגרא גביה. וזה אינו חפץ במתנתו
והוא מזיקו שמונעו מוריעתו: **אבל סיפא**
דאית ליה אגרא גביה. וזה בא לכופו על
שכרו והוא אומר לו טול זה צפרעון
אימא כו': **ממרי רשותך**. מצעל חובך:
פארי אפרע. אפי' נותן לך סוכין קבלס:

מוסר דאית ליה אגרא גביה. משקיבל
עליה קנייה בגריה: **לריכא**. דאין
שומעין לו דקנייה ליה חצרו: **והסניא**
שומעין לו. לאוחר לפועל טול מה
שעשית בשכרך: **בשל חבירו**. שהיתה
מללכת חבירו שומעין לו: **בשל הפקר**.

שומעין לו דא"ל קני ביה את דלדידיה
לא קני ליה. ר"י לטעמיה דאמר לעיל
(דף 7). המגביה מציאה לחבירו לא קנה
חבירו נמצא שאין פעולתו עליו ואין
כאלו כל תלין ולא דמי לשל חבירו דהתם
ליכא למימר זכי ביה את וכו' לא א"ל
שכרך על בעל הבית על כרחו שכרו
עליו אבל הכא לא: **איסיביה רבא לרב**
נחמן. למימר דפועל לאו בכלל המגביה
מציאה לחבירו הוא אלא כיצד בעה"כ
הוא וקנייה בעה"כ בהבטה דפועל
אפילו אמר לו עשה עמי מללכת סתם
וכל שכן הא דשכרו ללקט מציאות
ממש: **כאלו בהבטה כאן בהבטה**.

ואידי ואידי בשל הפקר מתני' כששכרו
ללקט תנן וקש בהבטה דפועל וע"כ
שכרו עליו וצריכתא כששכרו למללכת
הבטה כגון לשמור או להשליך מעליה
לארץ דליכא הגבחה דא"ל אכתי לא
זכאי ביה אלא זיל את זכי בה: **סנאי**
היא. אי קניא אי לא: **שומרי ספיחים**.
של שעורין לצורך מנחת העומר או
של חטין לצורך שמי הלחם: **אפה אומר**
אין צאין משל צבור. אם נשמע לך
לא יציאו עומר ושמי הלחם משל צבור
אלא משל יחיד זה שקנה מן ההפקר
בשמירתו דסבירא להו הבטה קניא
בהפקר הואיל ודבר טורח הוא ודעמו
לך על ידו נשמר: **ומה אפה אומר**
אין צאין וכו'. הא איהו סבר דלא
קניא: **מדברין**. שאתה אומר לשמור
חנם: **לדברינו**. שאנו אומרים הבטה
בהפקר קני אין וכו': **אמר רבא**
גרסינן הכא ולעיל **אמר רבה**: **דכ"ע**
הבטה בהפקר קני. וטעמא דר' יוסי

דקסבר מסרה זה לצבור ונמצאו צאין
משל צבור: **ורבנן**. חיישי שמא לא
יחא צלבו למסור יפה יפה צלבו שלם
דנח לו שיקרבו משלו: **מדברין**.
שאתה אומר ישמרים חנם: **לדברינו**.
שאנו חוששין שמא לא ימסרם יפה
יפה אין עומר ושמי הלחם וכו': **בחושינן**
לבעלי זרועות. שאם לא נוטלין עליהן
קול שהן של הקדש יש בעלי זרועות
שולקמין אותם בחזקה ולעצמן:

ומה
משל צבור איכא דאמרי רבא
סבר דתקינן רבנן למיתב ליה ארבע

(א) [עין מוס' ב"ק ט. ד"ה
רב הונא] (ב) [לעיל קפז:
וס' איתא נפחתה בכמה רב
אמר וכו' וכן יתכן להיות
כאלו נפחתה בכמה] (ג) ב"ק
מט: לעיל יח. דף קב. חולין
קמא: (ד) ב"ק מט: ב"ב
בב: (ה) לעיל ע. קמא:
(ו) לעיל י. יב: (ז) שקלים
פ"ד מ"א מנחות פד.
(ח) [ר"ה ז. יומא לה: ועי'
במוס' שם] (ט) ש"ך לעיל

הגהות הב"ח

(א) גמ' ל"ל רבא לר'
נחמן בשל' (ב) תוס' ד"ה
שומרי וכו' פ' הוה"ב. ר"ב
דף נח ד"ה לשמור:

הגהות הגר"א

[א] גמ' טעמא דפשיטא
כו'. ר"ב אבל נכוסא בפועל
אפי' בלל"ה. רש"י
וטו"ש"ע אבל ר"י ור"י
חולקין וטעמו של רש"י
כיון דחייב לו מקני ליה
ועי' ס'י שלי' ס"ב וכו'
ע"כ סכ"ו (וטו"ש"ע בדברי
רבינו ס"ק ק"ש וי"ע):
[ב] תוס' ד"ה לעשות.
משמע דוקא כו'. ר"ב
ודוקא דלא א"ל ששכרם על
ועי' ע"י א' (ועמ"ש רבינו
במ"מ ס'י שלי' ס"ק ב').